

BLIS-103 : Reference Service & Information Sources

1. Objective Questions

१) संदर्भ सेवेचे सिध्दांत कोणी सुचविले?

- अ) शि. रा. रंगनाथन ब) जेम्स वायर
क) सॅम्युएल रॉथस्टिन ड) विल्यम काट्झ

Who have suggested theories of reference service?

- a) S.R. Rangnathan b) James Wyre
c) Samuel Rothstein d) William Katz

२) डॉ. रंगनाथन यांच्या मताप्रमाणे संदर्भ सेवा ही आहे.

- अ) व्यक्तिगत सेवा ब) विशेष सेवा
क) तांत्रिक सेवा ड) पूर्वलक्षी सेवा

According to Dr. Rangnathan reference service is a

- a) Personalized Service b) Specialized Service
c) Technical Service d) Retrospective Service

३) यांनी प्रथम 'संदर्भ विभाग' ही संज्ञा वापरली.

- अ) शि.रा. रंगनाथन ब) सॅम्युएल एस. ग्रीन
क) मेलविल डयुई ड) सॅम्युएल रॉथस्टीन

..... used first phrase reference department.

- a) S.R. Rangnathan b) Samuel S. Green
c) Melvil Deway d) Samuel Rothstein

४) यांनी प्रथम 'संदर्भ ग्रंथपाल' पदावर कर्मचाऱ्यांची नेमणूक केली.

- अ) बरविक सेअर्स ब) शि.रा. रंगनाथन
क) सॅम्युअल एस. ग्रीन ड) मेलविल डयुई

..... Is first to hire staff with designation of "Reference Librarian."

- a) Berwick sayers b) S.R. Rangnathan
c) Samual S. Green d) Melvil Deway

५) वाचकाला माहितीच्या संभाव्य स्रोताकडे निर्देश करणारी सेवा..... या नावाने ओळखली जाते

- अ) संदर्भ सेवा ब) वाचक सल्लागार सेवा
क) प्रतिलिपी सेवा ड) रेफरल सेवा

A service that directs a reader towards the probable source of information is known as

- a) Reference Service b) Reader's advisory service
c) Reprographic Service d) Referral Service

- ६) रेफरल सेवेबाबत खालीलपैकी कोणते विधान सत्य आहे?
- अ) यामध्ये उपभोक्ते आणि सेवा यांना एकत्र आणले जाते.
 - ब) यामध्ये तंतोतंत माहिती उपभोक्त्यांना दिली जाते.
 - क) यामध्ये उपभोक्त्यांना व्यापक माहिती दिली जाते.
 - ड) यामध्ये उपभोक्त्यांना प्रचलित जागरूकता सेवा दिली जाते.

Which of the following is true of Referral Service?

- a) It brings users and services together
- b) It gives pinpointed information to users
- c) It provides exhaustive information to users.
- d) It provides current awareness service to users.

- ७) संदर्भ सेवेचे कंझर्व्हेटिव्ह, मॉडरेट आणि लिबरल हे सिध्दांत कोणी सुचविले?

- अ) विल्यम काट्झ
- ब) एस.आर. रंगनाथन
- क) जेम्स वायर
- ड) मॅककॉलव्हिन

Who propounded 'Conservative, moderate and liberal' theories of reference service?

- a) William Katz
- b) S.R. Rangnathan
- c) James Wyer
- d) Mccolvien

- ८) संदर्भ सेवा म्हणजे 'ह्युमॅनिझम इन प्रॅक्टीस' हे कोणी म्हटले आहे?

- अ) युजिन गारफिल्ड
- ब) बरविक सेयर्स
- क) एस.आर. रंगनाथन
- ड) सी.ए. कटर

Who said Reference Service is 'Humanism in Practice'?

- a) Eugene Garfield
- b) Berwick Sayers
- c) S.R. Rangnathan
- d) C.A. Cutter

- ९) संदर्भ सेवेची संकल्पना प्रथम कोणी मांडली?

- अ) एस. पार्थसारथी
- ब) मेलविल ड्युई
- क) सॅम्युअल एस. ग्रीन
- ड) जस्टीन विनसर

Who has suggested first concept in Reference Service?

- a) S. Parthasarathi
- b) Melvil Dewey
- c) Samual S. Green
- d) Justin Winsar

१०) जोडया जुळवा.

यादी १

१) शब्दांची उत्पत्ती

२) समानार्थी शब्द

३) गॅझेटचे प्रतिष्ठापन कसे करायचे

४) ऑक्सफोर्ड विद्यापीठाचा पत्ता

यादी २

१) वर्ल्ड ऑफ लर्निंग

२) डिक्शनरी ऑफ इटीमोलॉजी

३) मॅन्युअल

४) शब्द कुलकोष

Match the following.

List I

a) Origin of words

b) Synonyms words

c) How to install a gadget

d) Address of oxford university

List II

a) World of Learning

b) Dictionary of Entymology

c) Manual

d) The sasurus

११) ‘‘मिनिमम, मिडलिंग व मॅक्झिमिम’’ हे संदर्भ सेवेचे सिध्दांत कोणी सुचविला आहे?

अ) सॅम्युअल ग्रीन

ब) डॉ. एस.आर. रंगनाथन

क) एस. रॉथस्टेन

ड) एफ.डब्ल्यू. लांकास्टर

Who has suggested ‘‘Minimum, middling and maximum’’ theories of reference service?

a) Samuel Green

b) Dr. S.R. Rangnathan

c) S. Rothstein

d) F.W. Lancaster

१२) शब्दकोषातील व्यवस्था प्रमाणे आहे.

अ) वर्गीकृत

ब) कालक्रमानुसार

क) वर्णमाला

ड) यापैकी नाही.

The arrangements in Dictionary is

a) classified

b) chronological

c) Alphabetical

d) None of the above

१३) ज्ञानकोशातील व्यवस्था प्रमाणे आहे.

अ) वर्गीकृत

ब) संख्यात्मक

क) वर्णमाला

ड) वर्गीकृत आणि वर्णमाला

The arrangements in Encyclopedia is

a) classified

b) Numerical

c) Alphabetical

d) classified & Alphabetical

2. Answer in One Sentence

- १) संदर्भ सेवेची व्याख्या द्या.
Define the term Reference Service.
- २) संदर्भ सेवेचे कार्य सांगा.
State the functions of Reference Service.
- ३) वाचक सल्ला सेवा म्हणजे काय?
What is Reader Advisory Service?
- ४) ग्रंथालय परिचय म्हणजे काय?
What is Library Orientation?
- ५) संदर्भ सेवेचे प्रकार सांगा.
Explain the types of Reference Service.
- ६) शीघ्र संदर्भ सेवा म्हणजे काय?
What is short rang reference service?
- ७) विलंबित संदर्भ सेवा म्हणजे काय?
What is long rang reference service?
- ८) संदर्भ ग्रंथ म्हणजे काय?
What is reference book?
- ९) संदर्भ साधनांचे प्रकार सांगा.
List out any two types of reference sources.
- १०) संदर्भ ग्रंथपालाचे कोणतेही दोन गुण सांगा.
List out any two qualities of reference librarian.
- ११) संदर्भ ग्रंथाचे प्रकार स्पष्ट करा.
Explain the types of reference book.
- १२) साधा ग्रंथ म्हणजे काय?
What is General book?
- १३) इलेक्ट्रॉनिक साधनांचे प्रकार स्पष्ट करा.
Explain the types of electronic sources.
- १४) ज्ञानकोशाचे कोणतेही दोन उपयोग सांगा.
List out any two usages of Encyclopedia.

१५) शब्दकोशाचे कोणतेही दोन उपयोग सांगा.

List out any two usages of Dictionaries.

१६) ज्ञानकोशाचे उपयोग सांगा.

State usages of Encyclopedia.

१७) ज्ञानकोशाचे तीन प्रकार सांगा.

List out three types of Encyclopedia.

१८) विद्यापीठ ग्रंथालय म्हणजे काय?

What is University library?

१९) महाविद्यालयीन ग्रंथालय म्हणजे काय?

What is Academic library?

२०) वाङ्मय शोध म्हणजे काय?

What is literature search?

२१) विषय शब्दकोश म्हणजे काय?

What is subject dictionary?

२२) रेफरल सेवेची व्याख्या द्या.

Define the term referral service.

२३) ज्ञानकोश म्हणजे काय?

What is Encyclopedia?

२४) संदर्भ स्रोत व्याख्या द्या.

Define the term reference source.

२५) इलेक्ट्रॉनिक संदर्भ साधनांची सोदाहरण यादी लिहा.

Enumerate various types of electronic reference resources with suitable examples.

२६) इलेक्ट्रॉनिक साधने म्हणजे काय?

What is meant by Electronic Resources?

3. Short Notes

१) संदर्भ सेवा.

Reference Service.

२) वाचक सल्ला सेवा

Reader Advisory Services.

- ३) डॉक्युमेंट डिलीव्हरी सेवा
Document Delivery Service.
- ४) ग्रंथालय परिचय
Library Orientation.
- ५) शीघ्र संदर्भ सेवा
Short range Reference service.
- ६) विलंबित संदर्भ सेवा
Long rang Reference Service.
- ७) रेफरल सेवा
Referral Service.
- ८) संदर्भ ग्रंथपाल
Reference Librarian.
- ९) संदर्भ सेवेची आवश्यकता
Needs of Reference Service.
- १०) ऑनलाईन साधने
Online Resources.
- ११) सामान्य ग्रंथ
General Book
- १२) संदर्भ स्रोत
Reference Sourse.
- १३) विषय शब्दकोश
Subject Dictionary.
- १४) इलेक्ट्रॉनिक संदर्भ साधने
Electronic reference sources.
- १५) शब्दकोश
Dictionary
- १६) ज्ञानकोश
Encyclopedia
- १७) संदर्भ ग्रंथ
Reference Book

१८) विशेष ग्रंथालयात दिली जाणारी संदर्भ सेवा
Reference Service in a special libraries.

१९) संदर्भ साधने
Reference Sources.

4. Short Answer Question

- १) संदर्भ सेवेचे कार्य सांगा.
State qualities of reference librarian.
- २) जेम्स आय. वायर यांनी दिलेल्या संदर्भ सेवेच्या सिद्धांताची चर्चा करा.
Discusses the theories of reference service by James I. Wyer.
- ३) शीघ्र संदर्भ सेवा व विलंबित संदर्भ सेवा फरक स्पष्ट करा.
Write difference between a short rang service and long rang service.
- ४) संदर्भ ग्रंथपालांचे गुण सांगा.
State qualities of reference librarian.
- ५) वस्तुनिष्ठ प्रश्नांची उत्तरे देण्यासाठी वापरण्यात येणारी संदर्भ साधने नमुद करा.
State Reference source used to answer Ready Referencs Questions.
- ६) ग्रंथालयाच्या संदर्भ विभागात केल्या जाणाऱ्या विविध कार्यांची यादी लिहा.
List the various fanctions performed in a reference section of a library.
- ७) विद्यापीठ ग्रंथालयाचे विविध वाचक कोणते ते स्पष्ट करा.
Explain different types of users of University Library.
- ८) शब्दकोशाचे कोणतेही पाच प्रकार उदाहरणांसह स्पष्ट करा.
Explain with examples any five types of Dictionary.
- ९) सार्वजनिक ग्रंथालयाला आवश्यक संदर्भ स्रोत सांगा.
State Reference Sources for a Public Library.
- १०) संदर्भ सेवा व रेफरल सेवा यातील फरक लिहा.
Differentiate between reference service and referral service.
- ११) इलेक्ट्रॉनिक संदर्भ साधनांची सोदाहरण यादी लिहा.
Enumerate various types of electronic reference resources with suitable examples.
- १२) ऑनलाईन साधनांचे महत्व स्पष्ट करा.
Explain the usage of online source.
- १३) विद्यापीठ ग्रंथालयात दिल्या जाणाऱ्या संदर्भ सेवेवर सविस्तर टीप लिहा?
Write detailed note on reference service in University Library?
- १४) सामान्य ग्रंथ आणि संदर्भ स्रोत मधील फरक स्पष्ट करा.
Differentiate between General Book and Reference Source.

- १५) ऑनलाईन साधनांचे महत्व सांगा.
State of the usage of online sources.

5. Long Answer Question

- १) जेम्स आय. वायर व सॅम्युएल रॉथस्टिन यांनी वर्णन केलेले संदर्भ सेवेचे सिध्दांत स्पष्ट करा.
Describe theories of Reference Service as described by James I. Wyer and Samuel Rothstein.
- २) सॅम्युएल रॉथस्टिन यांनी वर्णन केलेल्या संदर्भ सेवेच्या सिध्दांताचे स्पष्टीकरण लिहा.
Explain the theories of reference service as described by Samuel Rothstein.
- ३) डॉ. एस.आर. रंगनाथन यांच्या मते संदर्भ सेवेची आवश्यकता स्पष्ट करा.
Explain the need of Reference Service according to Dr. S.R. Rangnathan.
- ४) संदर्भ सेवेचे महत्व याची चर्चा करा? विद्यापीठ ग्रंथालयाचे 'संदर्भ सेवा विभाग' कसे आयोजित कराल हे स्पष्ट करा.
Discuss the importance of reference service explain how to organize reference section of university library.
- ५) संदर्भ मुलाखत घेण्याचे तंत्र स्पष्ट करा.
Explain technique of Conducting Reference Interview.
- ६) सार्वजनिक ग्रंथालयातील संदर्भ सेवेच्या स्वरूपाची चर्चा करा.
Discuss Nature of Reference Service in a Public Library.
- ७) सार्वजनिक ग्रंथालयात दिल्या जाणाऱ्या वाचक सल्ला सेवा सविस्तर स्पष्ट करा.
Explain in detail the Reader Advisory Service Provided in Public library.
- ८) सार्वजनिक ग्रंथालयात दिल्या जाणाऱ्या संदर्भ सेवेवर सविस्तर टीप लिहा.
Write a detailed note on Reference Service in Public Libraries.
- ९) विशेष ग्रंथालयात दिल्या जाणाऱ्या संदर्भ सेवा स्पष्ट करा.
Explain reference service provided in special library.
- १०) चांगल्या संदर्भ ग्रंथपालाकडे कोणते गुण असावेत? स्पष्ट करा.
What are the Qualities of good Reference Librarian? Explain.
- ११) नविन वाचक परिचय म्हणजे काय? तसेच विद्यापीठ ग्रंथालयातून ग्रंथालय परिचय कार्यक्रमाचे आयोजन कसे करावे. ते स्पष्ट करा.
What is Insitiation of New User? Explain various steps of organization of orientation programme in University Library.

- १२) 'शिघ्र' व 'विलंबित' संदर्भ सेवा स्पष्ट करा.
Explain short range and long range reference service.
- १३) शब्दकोशाच्या विविध उपयोगावर एक टिप लिहा.
Write a note on various usage of Dictionary.
- १४) ज्ञानकोशाचे सर्वसामान्य उपयोग कोणते ते सांगून त्याच्या मर्यादा स्पष्ट करा.
What are the general usage of Encyclopedia? Explain limitation of Encyclopedia.
- १५) 'सामान्य' व 'संदर्भ' ग्रंथातील फरक विशद करा.
Write difference between a general book and reference book.
- १६) 'शब्दकोश' च्या मूल्यमापनाचे निकषांची योग्य ते उदाहरण देवून चर्चा करा.
Discuss the criteria for evaluation of dictionary with appropriate example.
- १७) शैक्षणिक ग्रंथालयात दिल्या जाणाऱ्या संदर्भ सेवा सविस्तरपणे स्पष्ट करा.
Explain in detail the reference service provided in Academic library.
- १८) इलेक्ट्रॉनिक साधने म्हणजे काय? त्यांच्या मूल्यमापनाचे निकष स्पष्ट करा.
What is meant by Electronic Resources? Explain the criteria to evaluate them.
- १९) ग्रंथालयीन संदर्भ सेवा मूल्यमापनाची उद्दिष्ट्ये व पध्दती स्पष्ट करा.
Explain the objectives and methods of evaluating reference service in a library.
- २०) संदर्भ साधनांचे विविध प्रकार कोणते? ग्रंथालयात संदर्भ साधने खरेदी करताना त्यांचे मूल्यमापन करणे गरजेचे का आहे. ते स्पष्ट करा.
What are the different types of Reference Sources? Explain the need for evaluating Reference Source while purchasing them in a library.
- २१) संदर्भ सेवेची व्याख्या देवून संदर्भ सेवा व रेफरेल सेवेतील फरक स्पष्ट करा.
Define Reference Service and state difference between Reference Service and Referral Service.
- २२) न्यू. एन. सायक्लोपिडीया ब्रिटानिका व एनसायक्लोपिडीया अमेरिकाना यांचे योग्य ते निष्कर्ष लावून मूल्यमापन करा.
Discuss the criteria for evaluation of New Encyclopedia Britannica with Encyclopedia Americana.
- २३) 'शब्दकोश' म्हणजे काय? शब्दकोश मूल्यमापनाचे निकष स्पष्ट करा.
What are dictionaries? Explain the criteria to evaluate dictionaries.
- २४) ज्ञानकोशाची व्याख्या सांगून त्याचे उपयोग स्पष्ट करा.
Define Encyclopedia and explain its usage.